

Nijs út Opsterlân

januari 2025

IN DEZE UITGAVE:

Nieuwjaarstoespraak 2025 van burgemeester Andries Bouwman | Wordt uw huis een gemeentelijk monument? | Een nieuwe appelboom is geplant! | Rechthebbenden van waardevolle grafmonumenten gezocht

Contact met de gemeente

Hoofdstraat 82,
9244 CR Beetsterzwaag
Postbus 10.000,
9244 ZP Beetsterzwaag
E-mail gemeente@opsterland.nl

Telefonisch zijn wij bereikbaar van ma. t/m do. van 9.00 - 17.00 uur en vrij. van 9.00 - 13.30 uur op telefoonnummer 0512 386 222

De gemeente Opsterland is alleen op afspraak geopend op ma. t/m vr. van 9 - 17 uur. Op donderdag is het gemeentehuis open tot 20.00 uur. Een afspraak maken kan online via www.opsterland.nl/contact

Subsidieregeling '80 jaar bevrijding Opsterland' gaat van start!

In 2025 viert Nederland 80 jaar vrijheid. Deze viering biedt ons een bijzondere gelegenheid om stil te staan bij de waarde van vrijheid en vrede in onze samenleving.

Via de subsidieregeling wordt € 20.000,- beschikbaar gesteld om activiteiten te organiseren die bijdragen aan het vieren van 80 jaar vrijheid en het verzamelen en bundelen van verhalen over de gemeente tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Aanvragen kan van 1 januari 2025 tot en met 28 februari 2025. Daarna worden alle aanvragen beoordeeld en de beschikbare gelden verdeeld.

Aanvragen kan via www.opsterland.nl/subsidieregeling-80-jaar-vrijheid-opsterland of scan de qr-code

Openbare oriënterende raadsbijeenkomst 13 januari

Een oriënterende raadsbijeenkomst zal op maandag 13 januari vanaf 19.30 uur plaatsvinden in de raadszaal te Beetsterzwaag. Publiek is van harte welkom. De bijeenkomst is online live te volgen via www.opsterland.nl/gemeenteraad

Wilt u inspreken over één van onderstaande onderwerpen? Neem dan uiterlijk maandag 13 januari 12.00 uur telefonisch contact op met de griffie via (0512) 386 333 of e-mail: griffie@opsterland.nl.

Onderwerpen oriënterende raadsbijeenkomst:

- Detailhandelsvisie 2024 Samen kansen creëren
- Voorbereidingskrediet grondexploitatie Master Roordawei Tijnje beschikbaar stellen
- Rapport Rekenkamer - Energiebesparings-informatieplicht in Opsterland
- Nota Grondbeleid Opsterland 2025
- Zienswijze gemeente op Kaderbrief 2026-2029 Veiligheidsregio Fryslân
- Normenkader Opsterland 2024

Meer informatie

Alle informatie over de gemeenteraad van Opsterland vindt u op onze website via www.opsterland.nl/gemeenteraad of via de qr-code.

Nieuwsbrief

Iedere maand publiceert de gemeente Opsterland informatie in de GrootSa!.

In de gemeentekatern 'Nijs út Opsterlân' vindt u actueel gemeentenieuws, ontwikkelingen en andere belangrijke informatie van de gemeente.

Wilt u iedere week op de hoogte worden gehouden? Abonneer u dan op onze wekelijkse nieuwsbrief. U krijgt dan de bekendmakingen, wegwerkzaamheden, raadsvergaderingen, enz., heel gemakkelijk in uw mailbox. U kunt de wekelijkse nieuwsbrief ook op papier lezen in de bibliotheken van Gorredijk, Beetsterzwaag en Ureterp of ophalen in het gemeentehuis in Beetsterzwaag.

Meer informatie vindt u op: www.opsterland.nl/nieuwsbrief of scan qr-code.

Webinar: Ventileren en Isoleren

Steeds meer woningen worden goed geïsoleerd, maar wist u dat dit invloed kan hebben op de luchtkwaliteit in huis? Een slecht geventileerde woning kan leiden tot problemen zoals hoge luchtvochtigheid of schimmelvorming. In dit webinar legt een onafhankelijke energieadviseur uit hoe u uw woning goed kunt isoleren en ventileren.

Het webinar wordt gepresenteerd door een onafhankelijke expert en is gratis en vrijblijvend te volgen. Mis deze kans niet om alles te leren over het gezond houden van uw woning.

Wanneer: dinsdag 14 januari 2025 van 20:00 tot 21:00
Aanmelden: www.energieinopsterland.nl/webinars

Wolven in Fryslân

Sinds 2015 komt de wolf steeds vaker voor in Nederland, na 150 jaar afwezigheid. Ook in Opsterland zijn wolven gezien. De wolf is een beschermde diersoort. In Fryslân zijn er regels over hoe we met wolven omgaan. Deze regels staan in het 'Interprovinciaal Wolvenplan'. Dit zijn regels voor het beschermen van dieren en het voorkomen van schade.

WAT ALS U EEN WOLF ZIET?

Houd altijd afstand van de wolf en probeer geen contact te maken. Een wolf gezien? Meld het via bij12.nl/wolvenmeldpunt. Bij schade door wolven kunt u terecht op dezelfde website voor meldingen.

Meer weten? Ga dan naar de website www.opsterland.nl/wolven

Afspraak maken met B en W

U kunt bellen naar 0512 386 202 of 0512 386 208 of stuur een mail naar bestuurssecretariaat@opsterland.nl

Social media en webcare

X: @Opsterland
Whatsapp: 06 12 64 51 55
Facebook: facebook.com/opsterland

Gebiedsteam Opsterland

U kunt contact opnemen via 0512 386 222 Of e-mail: gebiedsteam@opsterland.nl
Loket Beetsterzwaag: Hoofdstraat 82 ma t/m vr. 09.00 - 12.30 uur

Loket Gorredijk: Bibliotheek, Schansburg 1, di. 14.30 - 16.30 uur
Loket Ureterp: Bibliotheek, Lijteplein 9, wo. 14.30 - 16.30 uur

Nieuwjaarstoespraak 2025

Afgelopen maandag vond de nieuwjaarsreceptie plaats op het gemeentehuis in Beetsterzwaag. De burgemeester hield zijn nieuwjaarstoespraak. Bent u nieuwsgierig? U leest hier de toespraak.

Geachte dames en heren,

Folle lok en seine yn 2025. Het belooft een bijzonder jaar te worden in Opsterland. En een lang jaar ook. Omdat Beetsterzwaag haar vuurwerkshow vervroegde vanwege het weer, duurt het jaar 2025 in Opsterland een dag langer dan in de rest van Nederland en de wereld. Ik kan u geruststellen dat de diplomatieke rel hierover met de eilandengroep Kiribati, wat normaliter de eerste plek op de wereld is waar het nieuwe jaar wordt ingeluid, tot bedaren is gebracht. Wethouders Van Opzeeland en Durksz hebben namens het college een stedenband aangeboden in ruil voor het herstel van de handel in papaya's.

Bij mijn vorige toespraak was ik nog maar kort burgemeester in Opsterland. Het afgelopen jaar heb ik ontzettend veel handen mogen schudden en inwoners en ondernemers mogen leren kennen. De dorpentour die ik vanaf maart heb gemaakt en die in oktober eindigde in Langezwaag, was voor mij persoonlijk het hoogtepunt van het afgelopen jaar en een groot succes. Het was goed om met eigen ogen en oren te zien en te horen wat er in de dorpen in onze gemeente speelt en leeft.

We hebben serieus gesproken over de uitdagingen, wensen, problemen en zaken die de dorpsbesturen aan het hart liggen. In de aansluitende gesprekken met inwoners zijn op ongedwongen wijze verhalen en zorgen uitgewisseld. Ik heb deze gesprekken als zeer waardevol ervaren. Ik hoop u ook.

Woningbouw was tijdens de dorpentour het terugkerende thema. Ik kan u verzekeren dat op het gemeentehuis iedere dag bestuurders en ambtenaren hard werken om de opgaven op dit belangrijke en ingewikkelde onderwerp aan te pakken. Goede huisvesting voor alle inwoners heeft onze prioriteit. Met voldoende werkgelegenheid vormt het de basis van een leefbare gemeenschap.

Wat mij, het jaar overziend, bovenal trots stemt, is het optimisme en de kracht van inwoners en lokale besturen. U houdt het hart van Opsterland kloppend. Een prachtig voorbeeld hiervan is natuurlijk het in gebruik nemen van het MFA in De Tynje. Wat een werk is er verzet en wat een uithoudingsvermogen is er gevraagd van de kerngroep. Wat een ontzettend mooi functioneel gebouw is er neergezet. Echt grote complimenten voor het hele dorp.

De ondernemers in Opsterland zijn hierbij van cruciaal belang. Huisvesting en voldoende werkgelegenheid vormen de basis van een leefbare gemeenschap. Wekelijks gaat het college op bezoek bij bedrijven en ondernemers. Wat een prachtige ondernemingen hebben we toch in Opsterland. De laatste kavel aan de Opsterlandse zijde van het bedrijvenpark A7 is nu verkocht. In Gorredijk is de WHI met een prikkelend plan gekomen om Gorredijk nog aantrekkelijker te maken. Wie stelt dat Opsterland een woongemeente is, heeft het mis. Wij zijn een echte MKB-gemeente. Ik ben daarom 'grutsk' dat ik u mag vertellen dat de Verkiezing Friese Onderneming 2025 in Opsterland plaatsvindt.

Natuurlijk wist ik het al, maar sinds mijn gezin en ik officieel in Beetsterzwaag zijn komen wonen, kunnen ook wij niet anders zeggen dat Opsterland een geweldige gemeente is om te wonen, werken en leven. Wat maakt Opsterland nu zo'n fijne gemeente? Uit onderzoeken komt naar voren dat onze inwoners met stip op nummer één ons landschap waarderen. De veranderingen in ons landschap vertellen ons over de historie en ontwikkeling van onze gemeente. Niet alleen het landschap geeft ons als gemeente identiteit, ook ons cultureel erfgoed is een hele belangrijke drager.

Cultureel erfgoed is overal om ons heen. In de meest zichtbare vorm de bebouwing waarin we wonen, werken en zijn. Neem nu ons Lyklamahûs, dat afgelopen jaar 200 jaar bestond. Zo heeft elk dorp of streek van ons wel zijn herkenbare gebouwen waar iedereen een verhaal bij heeft. Het zorgt voor herkenbaarheid in het dorp en helpt om gezamenlijke herinneringen te maken. Het vertelt over onze dorpsgeschiedenis en stelt ons in staat om een bewustzijn over onszelf te ontwikkelen.

Om die verhalen levend te houden in de toekomst, is het van belang dat we ons erfgoed koesteren. Het is goed dat we als gemeente nu een erfgoedverordening hebben en dat er het voornemen is tot aanwijzing van het eerste gemeentelijke monument. Op deze manier kunnen we karakteristieke panden en gebouwen behouden. Wat Opsterland, Opsterland maakt is ons cultureel erfgoed. Het geeft betekenis aan onze leefomgeving, zorgt voor onderlinge verbinding en geeft zo identiteit aan onze gemeente.

Een gezamenlijke identiteit geeft houvast in onzekere tijden. Want - ik heb het vorig jaar ook reeds benoemd - de tijd waarin we leven kent grote uitdagingen en vraagstukken. De zorgen zijn in 2024 niet afgenomen. Niet in Nederland, maar ook niet in de landen om ons heen en landen waarmee we nauwe banden onderhouden.

Veel landen keren de blik naar binnen; de solidariteit en verbondenheid nemen af. Dat zie ik ook om ons heen. Veel mensen hebben een reflex van relativeren; "Het gebeurt niet in onze directe omgeving dus wat zal ik ervan vinden." Maar dat vind ik te kortzichtig. Demografische verschuivingen, veroorzaakt door oorlogen en economische ellende in delen van de wereld, onmiskenbare gevolgen van klimaatverandering hebben en krijgen een steeds grotere impact op ons leven in Nederland en Opsterland. En dat vraagt juist nu, in het jaar dat we vieren dat we 80 jaar bevrijd zijn, om eendracht, daadkracht en bezinning. Het is onze opdracht om als welvarend democratisch land op de bres te springen. Om ons sterk te maken voor het behoud van onze planeet voor toekomstige generaties. Om, zoals ik het graag zeg, de schepping te bewaken.

Dit vraagt van ons allen veel kracht, doorzettingsvermogen, lef en optimisme. Zonder perspectief wordt het leven moeilijk. Gelukkig zie ik in Opsterland een weerbare gemeenschap. De weinige tot geen ophef over de komst van een doorstroomblocatie voor statushouders in Ikenhiem geeft hier grote blik van. Deze opstelling van ons, terwijl er wel zorgen zijn in onze gemeente over het migratievraagstuk, maakt mij een bijzonder trotse burgemeester.

Die weerbaarheid hebben we hard nodig en daar moeten we op blijven bezinnen. Als individu en als gemeenschap. Onze premier Schoof en ook Rutte als NAVO-chef hebben een duidelijke boodschap afgegeven. We moeten ons bewust zijn van serieuze (cyber)dreigingen van andere landen en organisaties. Maar er zijn ook andere fysieke veranderingen, zoals overstromingen, droogte of stroom- of wateruitval, waar we ons beter bewust van moeten zijn. Het is nuttig dat we, als overheid maar zeker ook als individu, hierover nadenken. Wat kunt u zelf doen om de problemen te voorkomen of te beperken? Het is goed dat u zelf een plan heeft, want het kan even duren voor de overheid er is om u te helpen. In het ergste geval kan de overheid u niet helpen. Kijk eens op de website www.denkvooruit.nl en schaf een noodpakket aan. Ik wil hier geen doemdenkerij verkondigen, maar het gaat mij om de bewustwording. Weet u wat u moet doen? Kunt u het even een tijdje zonder winkel, stroom, wifi of verwarming uitzitten? Ga het gesprek hierover aan met uw omgeving, uw buurt, uw dierbaren. Zodat u ook elkaar kunt helpen als het nodig is.

Laat ons huiswerk voor 2025 zijn dat iedereen kijkt hoe we van onze uitdagingen onze successen kunnen maken. Zodat we in 2026 kunnen zeggen dat het in Opsterland een nog fijner, veiliger en beter leven is dan we altijd al vonden.

Ik wens u allen een gezond, gelukkig en weerbaar 2025!

Andries Bouwman
burgemeester van de gemeente
Opsterland

Komt uw pand in aanmerking om een monument te worden?

Zo ja, dan benaderen we u binnenkort

Een paar weken terug kon u in GrootSa! lezen over gemeentelijke monumenten. De gemeenteraad heeft in 2023 het besluit genomen om te starten met het aanwijzen van gemeentelijke monumenten, want de gemeente wil historische panden en objecten beschermen. Aafke Bonnet-Bekkema, beleidsadviseur cultureel erfgoed, vertelt over de laatste stand van zaken.

Hoe was het ook alweer?

"Begin 2024 zijn we gestart met het bekijken van welke panden in Opsterland in aanmerking komen voor een status als gemeentelijk monument. Dit is gedaan met hulp van verschillende historische verenigingen en betrokken inwoners. Stichting Steunpunt Monumentenzorg Fryslân heeft in totaal zo'n 575 panden en objecten beoordeeld. Hieruit is gekomen dat er ongeveer 68 panden en objecten in aanmerking komen voor de status van gemeentelijk monument."

De gemeente heeft zo'n 68 panden en objecten die in aanmerking komen voor een monumentenstatus. Hoe gaat het nu verder?

"Vanaf januari 2025 benader ik de eigenaren van de geselecteerde panden en objecten voor een gesprek. Ik bespreek dan met ze wat de gevolgen zijn van het hebben van een pand of object dat een monumentstatus krijgt. Ik kan me goed voorstellen dat de eigenaar wil weten hoe zo'n beoordeling gaat, wat er dan precies beschermd wordt en hoe het zit met bijvoorbeeld subsidies en vergunningen bij verbouwingen. Tijdens het gesprek gaan we hier met elkaar dieper op in. Op deze manier kunnen eigenaren een goede beslissing nemen of ze hun pand of object de monumentenstatus willen geven."

Dus inwoners beslissen zelf of ze de monumentenstatus willen?

"Dat klopt. Een aanwijzing gaat op basis van vrijwilligheid. Daarom is het belangrijk om een gesprek te voeren. Vaak bestaan er vooroordelen over het hebben van een monumentenstatus, bijvoorbeeld dat je dan niets meer mag aanpassen of niet meer mag verbouwen. Dit klopt niet. Veel is nog steeds mogelijk, maar het betekent wel dat er goed gekeken moet worden naar de monumentale waarden van een woning of gebouw. Een goede informatievoorziening is daarom belangrijk. Alleen zo kan er een goede keuze gemaakt worden door de eigenaren."

Het karakteristieke tuinhuisje Hoofdstraat 78, Beetsterzwaag

Wat zijn de gevolgen als eigenaren het besluit nemen dat hun pand of object een monument wordt?

"Een gemeentelijk monument heeft een speciale status. Alleen de meest bijzondere en historisch meest waardevolle panden en objecten kunnen zo'n status krijgen. Dat betekent dat deze eigenaren een heel bijzonder bezit hebben met een

Aafke Bekkema, beleidsadviseur cultureel erfgoed

grote maatschappelijke waarde. Aan een aanwijzing zitten dan ook enkele nadelen, juist omdat het behoud van de monumentale waarden voorop staat. Zo zal er mogelijk vaker een vergunning nodig zijn. Wanneer dat nodig is, verschilt wel per situatie. Soms gaat dat om werkzaamheden die zonder monumentenstatus nog vergunningsvrij waren. In dat geval worden er overigens geen bouwleges gerekend, dus vanuit dit opzicht zit er geen financieel nadeel aan. Regulier onderhoud blijft vergunningsvrij. Verder zijn er natuurlijk ook tal van voordelen."

Welke voordelen heeft een monumentenstatus voor de eigenaar?

"Bij de aanvraag van een vergunning kan de monumentencommissie eigenaren helpen met een passend advies en eigenaren ondersteunen bij hun plannen. Daarnaast verhoogd een monumentenstatus de marktwaarde van woningen. Een woning wordt dus meer waard en er is een grote groep mensen die graag in een monument wil wonen. Bovendien wordt het mogelijk om subsidies aan te vragen die helpen

Een monumentwaardig pand, Hoofdstraat 34-36, Gorredijk

bij het uitvoeren van onderhoud. Het rijk en de provincie hebben vaak verschillende subsidies die eigenaren helpen om hun monument in goede staat te houden. Ook de gemeente zelf stelt, nadat het proces van aanwijzing afgerond is, een subsidie beschikbaar voor eigenaren van monumenten. Verder kunnen eigenaren gebruik maken van laagrentende leningen om verbouwingen of onderhoud te financieren."

Dus, jij gaat de komende maanden de boer op?

"Ja, de komende maanden benader ik de eigenaren voor een gesprek over de aanwijzing, want er is nog veel meer te vertellen over gemeentelijke monumenten! Tijdens het gesprek bespreek ik de bijzondere waarden met ze en ontvang de eigenaar een schriftelijke onderbouwing waarin precies staat aangegeven waarom zijn of haar bezit zo uniek is. Ook ontvang de eigenaar een folder met veelvoorkomende vragen en uitleg over het proces van aanwijzing. Verder is er gelegenheid om vragen te stellen en om dieper in te gaan op alles wat te maken heeft met monumenten, verbouwingen en onderhoud, verduurzaming, subsidies en meer."

Glorie van Holland of Glorie van Beetsterzwaag? Een nieuwe appelboom is geplant!

Een appelboom staat voor gezondheid want *an apple a day keeps the doctor away!* Afgelopen december plantte wethouder Marcel van Opzeeland, zelf ook een echte fruitliefhebber, de Glorie van Holland. Het is een echt oud appelras. ‘Deze fruitboom staat naast gezondheid ook voor geleidelijke en goed doordachte ontwikkeling’, zo zei Berend Vis, bestuurslid van Bloeizone Beetsterzwaag-Olterterp. En daarom past het volgens hem ook zo goed bij de Bloeizone. Sinds de aftrap van de Bloeizone op 25 mei zie je nu dat de eerste activiteiten, zoals een eetgroep en een handwerkgroep opbloeien. En er komt nog veel meer. Kortom, er borrelt en bruist van alles in Beetsterzwaag!

Deze appelboom werd op initiatief van Bloeizone Beetsterzwaag-Olterterp geplant in de boomgaard achter het gemeentehuis. In deze boomgaard staan meerdere fruitbomen. De boomgaard is openbaar dus iedereen kan er appels of ander fruit plukken!

Wethouder Marcel van Opzeeland: ‘Gezond oud worden wordt steeds belangrijker want de gezondheidszorg staat steeds meer onder druk. Daarom vind ik het ook fantastisch dat er nu in Beetsterzwaag een werkgroep zich inzet voor de gezondheid in de omgeving. En dat er nu steeds meer initiatieven ontstaan, betekent dat er draagvlak in het dorp is. Een mooie ontwikkeling!’

Wat zijn bloeizones?

Bloeizones zijn afgeleid van “Blue zones”. Dit zijn gebieden waar mensen gemiddeld langer gezond blijven en ouder worden. Overal in de wereld

bestaan “blue zone”-initiatieven om het leven in gemeenschappen te verbeteren. Aspecten als voldoende beweging, gezonde voeding, gemeenschapszin, zingeving, respect voor de natuur en voldoende ontspanning spelen daarbij een belangrijke rol.

Rechthebbenden van waardevolle grafmonumenten gezocht

De gemeente Opsterland is eigenaar van 6 begraafplaatsen. Op deze begraafplaatsen staan veel grafmonumenten die van cultuurhistorische waarde zijn. De gemeente wil een lijst maken van deze waardevolle grafmonumenten, samen met de mensen die rechthebbende zijn.

Helaas weten we van een aantal grafmonumenten niet wie de rechthebbende is. Daarom zijn we op zoek naar deze informatie. Zo kunnen we onze administratie bijwerken en beter zorgen voor het behoud van de waardevolle grafmonumenten op onze begraafplaatsen.

Wat is een rechthebbende?

Een rechthebbende is een persoon, of instantie, welke eigenaar is van het grafrecht op een graf en deze bepaalt wat er met het graf mag gebeuren en wie er in begraven mag worden. Ook is de rechthebbende verantwoordelijk voor het onderhoud van het graf en het bijbehorende grafmonument of gedenkteken.

Om welke graven gaat het?

We zijn op zoek naar de rechthebbenden op zes verschillende begraafplaatsen. Dit zijn:

- **Begraafplaats Gealeane, Beetsterzwaag:**
3 historische graven.
- **Begraafplaats De Leijen, Gorredijk:**
48 historische graven.
- **Begraafplaats Hegedyk, Gorredijk:**
17 historische graven.
- **Kerkhof Gorredijk:**
71 historische graven.
- **Begraafplaats Nij Beets:**
10 historische graven.
- **Begraafplaats Tijnje:**
20 historische graven.

U kunt de lijsten met namen bekijken op de informatieborden bij de begraafplaatsen of op www.opsterland.nl/onderzoek-grafmonumenten of scan de qr-code.

Contact

Bij vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met de begraafplaatsadministratie van de gemeente. U kunt ons bellen op (0512) 386 222, een e-mail sturen naar begraven@opsterland.nl of schrijven naar:
Gemeente Opsterland
Begraafplaatsadministratie
Postbus 10.000
9244 ZP Beetsterzwaag